

PROJECTPLAN NEXT LEVEL

ONTWIKKELING TURFHAVEN & LINIES - DOESBURG

**GEMEENTE
DOESBURG**

Versie: 26 mei 2025

Portefeuillehouder: Stan Hillenaar

Door: Britt van Meegen

Inleiding

De Doesburgse Turfhaven vormt samen met de Lage en Hoge Linie een bijzonder recreatief, landschappelijk en historisch waardevol gebied. Deze strategische locatie aan de IJssel markeert de overgang tussen stad en buitengebied en biedt uitgelezen kansen om bezoekers gastvrij te ontvangen en de kwaliteiten van Doesburg zichtbaar te maken. De haven speelt een centrale rol in de waterrecreatie en verbindt erfgoed met de omliggende natuur.

De haven is niet alleen een plek voor passanten en waterrecreanten, maar vormt ook een entree naar het historische centrum van Doesburg. Daarmee biedt het terrein kansen om bezoekers te stimuleren het centrum te verkennen. Dit vraagt om passende voorzieningen en een aantrekkelijke, goed ingerichte openbare ruimte. Door te investeren in de haven ontstaat een toekomstbestendige uitvalsbasis voor watersporters, campers, wandelaars, fietsers, inwoners én overige bezoekers.

In 2023 is onderzoek gedaan naar de optimalisatie van de haven door Vrolijk Blue Progress. Dit onderzoek is in 2024/2025 gevolgd door een nadere technische uitwerking door GWW Ingenieurs. Uit deze trajecten blijkt duidelijk welke aanpassingen noodzakelijk zijn om het gebied aantrekkelijker, gebruiksvriendelijker en toekomstbestendiger te maken. De uitkomsten sluiten bovendien nauw aan bij de conclusies uit de Visie Toerisme 2023–2030, waarin het belang van gastvrijheid, ruimtelijke kwaliteit en verbinding met de binnenstad wordt onderstreept.

Ook het Bestuurskrachtonderzoek van Necker (2024) benadrukt het toeristisch potentieel van Doesburg als economische kracht. Doesburg is aantrekkelijk voor toeristen vanwege haar status als Hanzestad met rijke historie, culturele evenementen en musea, én vanwege haar ligging aan de IJssel als toegangspoort tot natuurrecreatie. De stad vormt een perfecte uitvalsbasis voor wandelen, fietsen en varen in de regio. Cijfers uit de Monitor Toerisme Achterhoek 2022 tonen bovendien aan dat toerisme niet alleen potentie heeft, maar daadwerkelijk bijdraagt aan economische groei en inkomsten.

Dat toerisme een wezenlijke bijdrage levert aan de lokale economie blijkt ook uit de opbrengsten van de toeristenbelasting: in het afgelopen jaar werd daarmee zo'n € 485.000 gegenereerd. Deze inkomsten onderstrepen het belang van investeren in een gastvrije, aantrekkelijke en goed toegeruste infrastructuur voor bezoekers. Door de verblijfskwaliteit verder te verbeteren en het havengebied aantrekkelijker te maken, versterken we de positie van Doesburg als toeristische bestemming en vergroten we het economisch rendement van toerisme. We willen toeristen verleiden langer te blijven, terug te keren en bij te dragen aan de lokale economie.

De uitkomsten van de genoemde trajecten laten er geen twijfel over bestaan: nú is het moment om over te gaan tot realisatie. De uitvoering van dit plan biedt bovendien koppelkansen met initiatieven vanuit bewoners, ondernemers en verenigingen. Het terrein is multi-inzetbaar en is aangemerkt als evenemententerrein, wat aanvullende functies en samenwerking mogelijk maakt. Zo werken we aan een havengebied dat niet alleen praktisch en gastvrij is, maar ook flexibel, toekomstgericht en verbonden met de stad.

In dit voorstel worden tien concrete maatregelen aangedragen die samenhangend bijdragen aan een hoogwaardige, toegankelijke en aantrekkelijke omgeving.

1. Voorzieningengebouw

Het huidige voorzieningengebouw is technisch en bouwkundig afgeschreven. Ook doet de buitenkant van het gebouw afbreuk aan het gewenste kwaliteitsbeeld. Opknappen is kostbaar en brengt geen garantie op waterdichtheid of duurzaamheid. Mocht de constructie uit het water worden gehaald, dan is onduidelijk wat de staat van de bak is en wat dit betekent voor de bodemkwaliteit. Daarnaast is er een risico op milieuschade bij lekkage.

Het opknappen van het huidige voorzieningengebouw is financieel niet verantwoord. Daarom wordt voorgesteld om een nieuw, arboproof en verplaatsbaar voorzieningengebouw te realiseren op de wal, van waaruit de havenmeester zijn werkzaamheden kan verrichten. Het verplaatsbaar maken van het gebouw is conform de vereisten van het Waterschap. Het voorzieningengebouw wordt geplaatst onder de "trechter" op de kade en neemt hierdoor geen parkeerplaatsen in beslag.

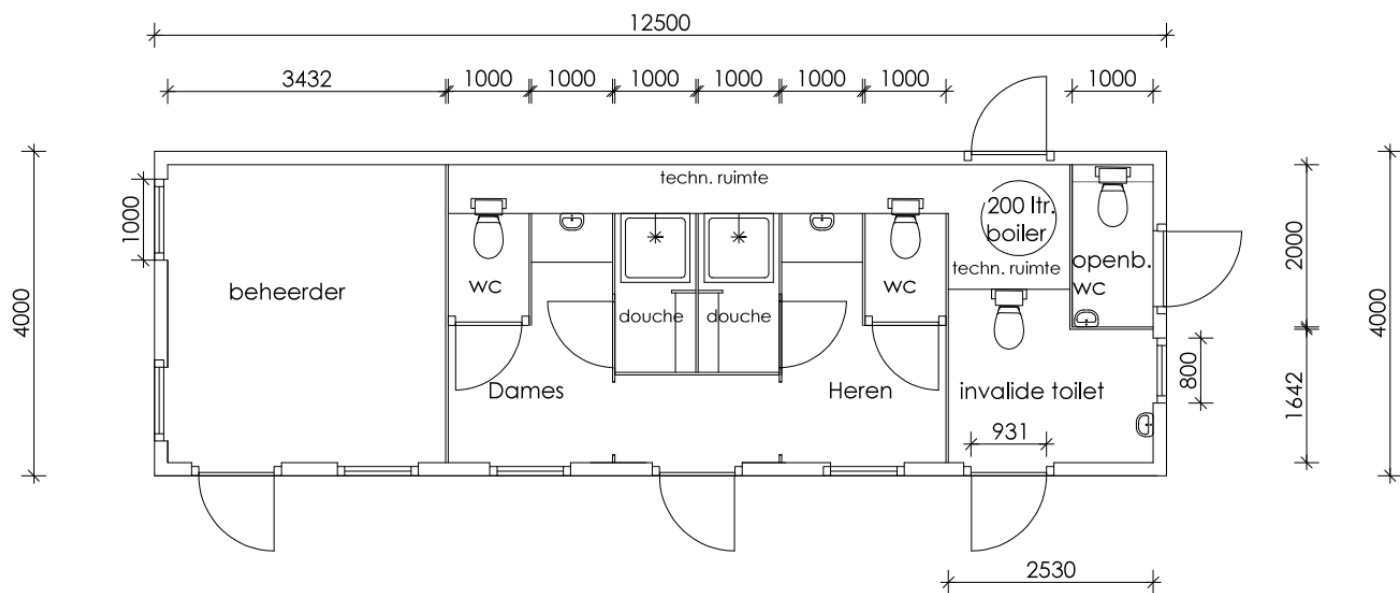
Het project heeft als doel om de uitstraling van de haven en het centrum te verbeteren, een combinatie te maken van douches en een openbaar (invalide)toilet, en het terrein visueel te verbinden met de stadswerf – bijvoorbeeld via houten belettering zoals bij de Stadwerf. Daarnaast wordt het onderhoud ondergebracht bij BUHA, als onderdeel van het gemeentelijk vastgoedbeheer.

Afbeelding 1: Huidige situatie drijvend voorzieningengebouw

Afbeelding 2 & 3: Ontwerp nieuwe voorzieningengebouw op de wal

Jachthaven
Voorstel verplaatsbare unit
Turfhaven
6981 EC Doesburg

beganegrond

Buha _ Sandra Huntink
schaal 1 : 50 _ A3
08 april 2025

Afbeelding 4: Plattegrond nieuwe voorzieningengebouw op de wal inclusief openbaar toilet en invalidentoilet

Afbeelding 5: Houtpanelen en belettering Stadswerf Doesburg

Afbeelding 6: Oude en nieuwe locatie voorzieningengebouw

2. Betaalsysteem

Voor de huidige watersporters en campers wordt momenteel gewerkt met een prepaid havenkaart. Gebruikers kunnen hierop saldo plaatsen om toegang te krijgen tot voorzieningen zoals elektra en douches. Hoewel het systeem functioneel is en de automaat in principe zelfstandig werkt, blijkt in de praktijk dat het systeem storingsgevoelig is en door veel passanten als ingewikkeld wordt ervaren. Hierdoor is de hulp van de havenmeester vaak alsnog nodig.

Om dit proces te moderniseren en te optimaliseren, wordt voorgesteld om over te stappen op een digitaal betaalsysteem via Aanuit.net. Dit systeem maakt het mogelijk voor zowel watersporters als campers om verblijf, water, stroom en andere voorzieningen eenvoudig af te rekenen via hun smartphone of tablet. Het biedt de beheerder real-time inzicht in gebruik en inkomsten via een online portaal. Daarnaast worden camper- en liggelden automatisch geïncasseerd en kan ook de registratie en afrekening van toeristenbelasting, toegang tot sanitair en elektra volledig digitaal verlopen.

In het verleden heeft het college voorgesteld om de camperplaatsen te verplaatsen naar Capfun. Deze partij heeft echter laten weten geen interesse te hebben in het ontvangen van campergasten. Hierdoor blijft de Turfhaven momenteel beschikbaar voor campers. Zij worden hier gefaciliteerd zolang betaald parkeren niet is ingevoerd.

Er zijn twee reële alternatieven voor de omgang met campers: behoud op de haven of volledige verwijdering van campervoorzieningen in Doesburg. Behoud op de haven betekent het behouden van inkomsten én sociale controle, terwijl verwijdering inhoudt dat Doesburg geen enkele camperfaciliteit meer aanbiedt.

Financieel gezien leveren de campers in de huidige situatie circa € 13.000 per jaar op, gerekend over het seizoen van 1 april tot en met 31 oktober. Dit bedrag bestaat deels uit toeristenbelasting (ongeveer € 2.500) en deels uit lig-, haven- en kadegelden (ongeveer € 10.500). De opbrengsten uit de lig-, haven- en kadegelden worden onder meer gebruikt voor het onderhoud van de haven en dragen daarmee bij aan de instandhouding en kwaliteit van de voorzieningen. Door over te stappen op een digitaal betaalsysteem kan deze periode worden verlengd naar het gehele jaar, waardoor de inkomsten stijgen. Bovendien maakt de digitalisering het mogelijk om de inzet van de havenmeester te beperken en meer op afstand te sturen, wat bijdraagt aan een efficiëntere bedrijfsvoering van de havenvoorzieningen.

Daarnaast staan er achter LOC17 campers gestald. Deze situatie is visueel onaantrekkelijk, niet in lijn met de bestemming van het terrein en formeel niet toegestaan. Handhaving is hier een mogelijke stap.

3. Groenvoorziening

De herinrichting van het terrein rondom de haven draagt bij aan een verzorgde en gastvrije uitstraling voor bezoekers. Het plan omvat het plaatsen van cortenstalen plantenbakken met onderhoudsarme beplanting, die het gebied een nette en eigentijdse aanblik geven. Daarnaast worden haagjes aangebracht om het terrein verder te verfraaien en meer samenhang te creëren in de inrichting.

4. Toeristisch Overstappunt (TOP)

Begin juni 2025 wordt het Toeristisch Overstap Punt (TOP) bij de haven afgerond. Vanaf deze plek starten diverse wandel- en fietsroutes die bezoekers meenemen door de stad, langs de IJssel en het omliggende landschap. Het TOP is herkenbaar aan de zuil met informatiepanelen en vormt een nieuwe schakel tussen de historische binnenstad en de omliggende natuur. Hiermee krijgt de haven een versterkte rol als startpunt voor recreatieve routes in en rondom Doesburg.

Afbeelding 7: Toeristisch Overstap Punt Doesburg

5. Ingang Lage Linie

Een duidelijke en aantrekkelijke entree naar de Lage Linie vergroot de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van het gebied aanzienlijk. Afbeelding 9 dient hierbij als inspiratie en toont een mogelijke invulling, maar wordt niet één-op-één gerealiseerd. In het ontwerp wordt gedacht aan een minder massieve cortenstalen constructie met subtiële verwijzingen naar de geschiedenis en vormgeving van de Linies. Daarnaast wordt het eerder opgestelde plan *Beleef de Linies* meegenomen als uitgangspunt, waarbij onder andere een visualisatie van de doorsnijding van de Linies wordt gebruikt om het verhaal van het gebied op een toegankelijke en herkenbare manier zichtbaar te maken (afbeelding 10).

Afbeelding 8: Huidige situatie Ingang Lage Linie

Afbeelding 9: Conceptontwerp Ingang Lage Linie

Afbeelding 10: Dwarsdoorsnede Liniestructuur

6. Busparkeerplaatsen

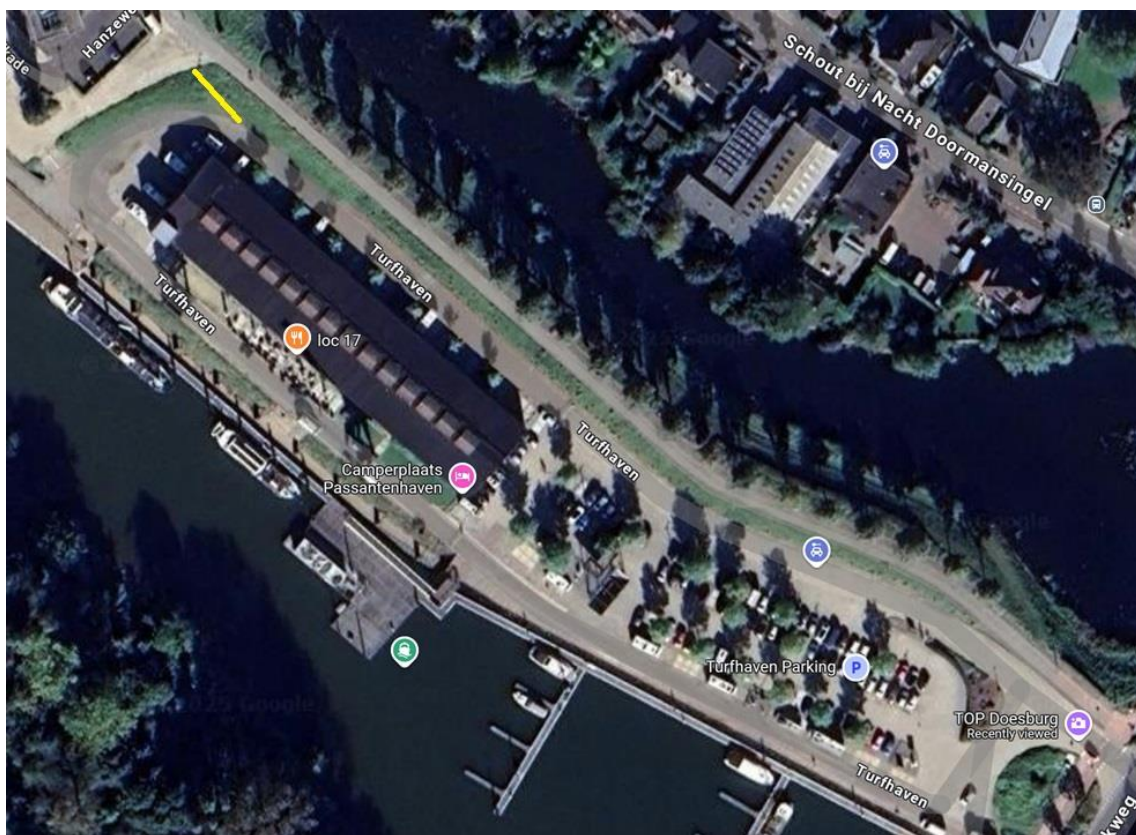
In de huidige situatie worden touringcars gedwongen om hun passagiers af te zetten nabij de binnenstad, waarna de bussen elders – vaak bij Den Helder – moeten worden geparkeerd. Dit is onpraktisch, zeker wanneer de chauffeur ook optreedt als gids. De chauffeur moet eerst zelfstandig teruglopen naar het centrum, wat leidt tot tijdverlies en een minder soepele ontvangst van bezoekers. Deze werkwijze is inefficiënt en doet afbreuk aan de gastvrijheid die Doesburg als toeristische bestemming wil uitstralen.

Om deze situatie te verbeteren, wordt voorgesteld om één of twee busparkeerplaatsen te realiseren op of in de directe nabijheid van de Turfhaven. Vanaf deze locatie is het historische centrum op loopafstand bereikbaar, wat het logistieke proces vereenvoudigt en bijdraagt aan een meer ontspannen en professionele ontvangst van groepen. Hiermee wordt niet alleen het comfort voor chauffeurs en gidsen vergroot, maar ook de beleving van bezoekers versterkt.

7. Hellingbaan

Tussen de haven en de binnenstad ontbreekt op dit moment een goede opgang, waardoor er een ongewenst olifantenpaadje is ontstaan. Deze informele route oogt rommelig, sluit niet aan bij de gewenste uitstraling van het gebied en is bovendien niet geschikt voor minder mobiele bezoekers. De huidige situatie vormt daarmee een belemmering voor de toegankelijkheid en doorstroming tussen haven en stad.

Om dit te verbeteren, wordt voorgesteld om een hellingbaan aan te leggen aan de achterzijde van de haven, in de hoek bij LOC17. Deze voorziening biedt een toegankelijke, logische en veilige verbinding met de binnenstad, zowel voor voetgangers als voor mensen met een beperking. Hiermee wordt de bereikbaarheid vergroot en de entree naar Doesburg via de haven aanzienlijk verbeterd.

Afbeelding 11: Locatie olifantenpaadje (in geel)

8. Oversteekplaats naar Lage Linie

Er is behoefte aan een veilige en toegankelijke oversteek vanaf de haven naar de Lage Linie. Een goed ingerichte oversteek draagt bij aan een betere ontsluiting van het gebied en vergroot de bereikbaarheid voor bezoekers, waaronder wandelaars en recreanten.

In de plannen voor de herontwikkeling van de Barend Ubbinkweg wordt deze behoefte meegenomen. Daarbij wordt gekeken naar de realisatie van een veilige oversteekplaats die aansluit op de bestaande en toekomstige routes richting de Lage Linie, zodat het gebied aantrekkelijker en toegankelijker wordt voor een breder publiek.

9. Trappen doorsnede Lage Linie

Bij de doorsnede van de Lage Linie ter hoogte van de Halve Maanweg ontbreekt momenteel een goede toegang. Bezoekers banen zich een eigen weg, waardoor de wal aan beide zijden stukgelopen wordt. Dit leidt tot een rommelige aanblik en tast de landschappelijke en ecologische kwaliteit van het gebied aan. Bovendien komt hierdoor de oorspronkelijke walstructuur van de linies onder druk te staan.

Op verzoek van Staatsbosbeheer wordt voorgesteld om aan beide zijden van de doorsnede trappen te realiseren. Deze worden uitgevoerd in cortenstaal, wat zorgt voor een duurzame oplossing die past bij de uitstraling van het gebied. Door het aanleggen van duidelijke en veilige routes wordt verdere erosie van de wal voorkomen en blijft de historische structuur behouden. Het behoud van dit erfgoed is van groot belang, zowel voor bewoners als voor bezoekers die de cultuurhistorische waarde van de linies willen beleven.

10. Projectleider

Voor de uitvoering van dit integrale project is de inzet van een projectleider noodzakelijk. Deze persoon is verantwoordelijk voor het opstellen en bewaken van de planning, het aanvragen van vergunningen, de afstemming met betrokken partijen en de aansturing van werkzaamheden. Dit gebeurt binnen de kaders van het gemeentelijk beleid en de beschikbare financiële middelen, in afstemming met de ambtelijke organisatie die de algehele coördinatie van het project op zich neemt.

De projectleider wordt specifiek ingezet voor de realisatie van het voorzieningengebouw, het digitale betaalsysteem, de groenvoorziening en de hellingbaan. De overige deelprojecten, zoals de oversteek naar de Lage Linie, de trappen, de busparkeerplaatsen en aanvullende voorzieningen, worden ambtelijk opgepakt.

Doorlooptijd

De projectleider en de ambtelijke organisatie staan klaar om direct van start te gaan, zodra het college en de raad een besluit hebben genomen. Het project wordt uitgevoerd in twee fasen, waarbij de werkzaamheden worden afgestemd op beschikbare capaciteit, prioriteit en afhankelijkheden met externe partijen zoals leveranciers, het Waterschap en ODRA.

In **Fase 1** worden het voorzieningengebouw en het nieuwe digitale betaalsysteem als eerste gerealiseerd, aangezien deze onderdelen de hoogste urgentie hebben. Daarnaast worden in deze fase de groenvoorziening en de nieuwe entree naar de Lage Linie aangepakt, om de uitstraling en toegankelijkheid van het gebied direct te verbeteren. De projectleider wordt bij aanvang van deze fase ingeschakeld en zorgt voor de coördinatie van de werkzaamheden.

Fase 2 omvat de aanleg van de busparkeerplaatsen, de hellingbaan aan de achterzijde van de haven, de oversteekplaats naar de Lage Linie en de trappen bij de doorsnede van de Halve Maanweg. Deze onderdelen volgen zodra de eerste fase succesvol is afgerond. Bij de uitvoering wordt gestuurd op samenhang, efficiëntie en afstemming met betrokken partijen.

Het Toeristisch Overstap Punt (TOP) wordt begin juni 2025 al opgeleverd en vormt daarmee het startpunt van de zichtbare gebiedsontwikkeling.

Financieel overzicht – Investerings

Onderdeel	Bruto investering	Beschikbaar	FCL*	Netto investering
1. Voorzieningengebouw	302.570	58.300	78100107	244.270
2. Betaalsysteem	90.605	90.605	79103054	0
3. Groenvoorziening	25.000	0		25.000
4. TOP	14.000	14.000	1124	0
5. Ingang Lage Linie	40.000	40.000	1124	0
6. Busparkeerplaatsen	Éénmalige exploitatielasten	x	1124	x
7. Hellingbaan	28.500	0		28.500
8. Oversteekplaats naar Lage Linie	Éénmalige exploitatielasten	x	1124	x
9. Trappen doorsnede Lage Linie	50.000	0		50.000
10. Projectleider	20.000	0		20.000
Totaal	570.675	202.905		367.770

* 78100107: Ontwikkeling Turfhaven Lopende Investerings
79103054: Voorziening passantenhaven
1124: Toeristische subsidies en stimuleringsbijdragen

Financiële effecten in de exploitatiesfeer

Onderdeel	Rente	Bedrag
Afschrijving		20.344
Rente 1e jaar	3,5%	19.974
Extra exploitatiekosten	2,5%	14.267
Totaal		54.585
Eenmalige extra exploitatielasten (uit budget 1124)		
Ontmanteling & sloop drijvend voorzieningengebouw		3.000
Aanleg busparkeerplaatsen		3.000
Aanpassingen oversteekplaats naar Lage Linie		3.000
Totaal ten laste van exploitatie 2025/2026		9.000